

Κείμενο

“ Πρέπει να καταλάβετε τι σημαίνουν για μας τα μάρμαρα του Παρθενώνα. Είναι η υπερηφάνεια μας, είναι οι θυσίες μας! Είναι το ευγενέστερο σύμβολο τελειότητας! Είναι φόρος τιμής στη δημοκρατική φιλοσοφία! Είναι οι φιλοδοξίες μας και το ίδιο τ'ονομά μας ! Είναι η ουσία της ελληνικότητας ! Εκφράζω τη βαθειά ευγνωμοσύνη μου στη Βρετανική επιτροπή για την Επιστροφή των Μαρμάρων του Παρθενώνα, για τις προσπάθειες της να αποκαλύψει την αλήθεια στο Βρετανικό λαό και ευχαριστώ για το ενδιαφέρον που εκδήλωσαν, να γίνει δεκτό το αίτημα μου να μιλήσω ενώπιόν σας.

Υπάρχουν τα Μάρμαρα του Παρθενώνα. Δεν υπάρχουν Ελγίνεια Μάρμαρα. Όπως υπάρχει ο Δαβίδ του Michael Angelo. Υπάρχει η Αφροδίτη του Da Vinci. Υπάρχει η Αφροδίτη του η Capella Sixtina. Δεν υπάρχουν Ελγίνεια Μάρμαρα. Ξέρετε λένε πως εμείς οι Έλληνες είμαστε ένας θερμόαιμος λαός. Να σας πω κάτι, είναι αλήθεια. Γνωρίζοντας τι σημαίνουν τα γλυπτά αυτά για τον ελληνικό λαό δεν είναι εύκολο να μιλήσω ψύχραιμα για το πώς πάρθηκαν τα Μάρμαρα από την Ελλάδα, αλλά θα προσπαθήσω. Το υπόσχομαι!

Στα τέλη του 19^{ου} αιώνα η Βρετανία διορίζει πρεσβευτή στην Τουρκία τον λόρδο Elgin. Οι Elgins γίνονται δεκτοί στην Κωνσταντινούπολη με μεγαλοπρέπεια. Ανταλλάσσονται πλούσια δώρα. Οι άνεμοι του πολέμου είναι ευνοϊκοί για τους Βρετανούς και ο Σουλτάνος είναι ικανοποιημένος. Ας στραφούμε τώρα στην Ελλάδα. Την Ελλάδα εκείνη που για 400 χρόνια βρίσκεται κάτω από τον Οθωμανικό ζυγό. Η ομάδα των καλλιτεχνών του Elgin φθάνει στην Αθήνα. Ο επικεφαλής της ομάδας μιλά για θαύματα της αρχιτεκτονικής κ' ελληνικής γλυπτικής και λέει πως θα ήταν μια θαυμάσια ιδέα να κάνει αντίγραφα από τα πραγματικά έργα για να διακοσμήσει τη νεόδμητη εξοχική του κατοικία στη Βρετανία “θαυμάσιο πράγματι,” λέει ο Elgin. Με 5 λίρες, στο χέρι του Τούρκου στρατιωτικού κυβερνήτη εγκαινιάστηκε μια διαδικασία δωροδοκίας και διαφθοράς των αξιωματικών που δεν θα σταματούσε μέχρι να συσκευαστούν και να φορτωθούν τα μάρμαρα για την Αγγλία. Όταν στήθηκαν οι σκαλωσιές και τα αντίγραφα ήταν έτοιμα να γίνουν, ξαφνικά έφθασαν φήμες για προετοιμασία στρατιωτικής δράσης των Γάλλων. Ο Τούρκος κυβερνήτης διέταξε την ομάδα του Elgin να κατέβει από την Ακρόπολη. Μόνο ένας τρόπος υπήρχε για να τους επιτραπεί η είσοδος ξανά! Να χρησιμοποιήσει ο Elgin την επιρροή του στο Σουλτάνο στην Κωνσταντινούπολη, να αποσπάσει ένα έγγραφο το λεγόμενο “φιρμάνι”, που θα διέταζε τις αρχές των Αθηνών να επιτρέψουν τη συνέχιση των εργασιών. Ο Elgin αποσπά ύπουλα το φιρμάνι και το κείμενο του εγγράφου είναι μάλλον ύπουλα συντεταγμένο. Τονίζεται στο φιρμάνι η λαμπρή σχέση Βρετανίας – Τουρκίας και δίνεται η εντολή να συνεχίσουν οι Βρετανοί τις εργασίες τους στην Ακρόπολη ανενόχλητοι, αφού δήθεν δεν βλάπτουν τα αναφερόμενα κτήρια “επιθεωρώντας τα”, - “μελετώντας τα”, και “σχεδιάζοντας τα”. Πριν καλά –καλά φθάσει το φιρμάνι στην Αθήνα, γίνεται φοβερή επίθεση πάνω σ'ένα οικοδόμημα που μέχρι σήμερα θεωρείται από πολλούς, η ευγενέστερη και ωραιότερη από τις ανθρώπινες δημιουργίες. Όταν έγινε η έφοδος στην Πύλη των Καρυάτιδων ο πυρετός ανέβηκε τόσο που οι Elgins έριξαν την ιδέα “να μετακινηθεί όλο το κτήριο”.

Το αίτημα δεν θεωρήθηκε εξωφρενικό, αλλά εκείνη τη στιγμή, δεν υπήρχε διαθέσιμο καράβι. (Φαντάζεστε τι θα γινόταν αν υπήρχε!).

Για να αφηγηθώ όλη την τερατώδη χρειάζεται αρκετός χρόνος και αρκετή ψυχραιμία.

Οι λέξεις, "ληλασία", "ερήμωση", "αχαλίνωτη καταστροφή", "αξιοθρήνητη συντριβή και συμφορά" δεν είναι δικές μου για να χαρακτηριστεί το γεγονός. Ειπώθηκαν από σύγχρονους του Elgin.

Ο Harace Smith αναφέρεται στον Elgin σαν το "ληστή των μαρμάρων". Ο Lord Byron τον αποκάλεσε πλιατσικολόγο. Ο Thomas Hardy χαρακτήρισε αργότερα τα μάρμαρα σαν "αιχμάλωτους σ'εξορία". Τα μάρμαρα πάρθηκαν με νόμιμη διαδικασία. Ρωτώ αν η δωροδοκία και εξαχρείωση των αξιωματικών δεν αντιτίθεται στη "νόμιμη διαδικασία". Κάποιοι Βρετανοί περιηγητές μίλησαν για αδαείς και δεισιδαίμονες Έλληνες που αδιαφόρησαν για την Τέχνη και τα μνημεία τους. Αυτό βέβαια υπονοεί ότι ήταν τυφλοί, ασυνείδητοι και άκαρδοι. Ποιοι? Οι Έλληνες που πολύ μετά τον Περικλή δημιούργησαν τα θαύματα της Βυζαντινής Τέχνης; Οι Έλληνες που ακόμα και κάτω από την Οθωμανική κατοχή δημιούργησαν σχολές τέχνης και χειροτεχνίας; Που διατήρησαν με πείσμα τη γλώσσα και τη θρησκεία τους?

Αγαπητοί φίλοι, ζητούμε απλώς κάτι μοναδικό και απaráμιλλο, κάτι ιδιαίτερο της ταυτότητας μας. Σε όλο τον κόσμο το ίδιο όνομα της πατρίδας μας είναι άμεσα συνδεδεμένο με τον Παρθενώνα. Ζητούμε ένα αναπόσπαστο μέρος του κτηρίου που ακρωτηριάστηκε. Επιτρέψτε μου, να δηλώσω ότι πιστεύουμε πως οπουδήποτε και αν βρίσκονται τα μουσεία, αποτελούν ζωτική κοινωνική και πολιτιστική ανάγκη και πρέπει να προστατεύονται. Την ημέρα που θα επιστραφούν τα μάρμαρα στην Αθήνα θα υπάρχει έτοιμο να τα δεχθεί ένα όμορφο μουσείο με τα πιο προηγμένα συστήματα ασφαλείας και συντήρησης δίπλα στην Ακρόπολη. Οι Financial Times αναφέρθηκαν στην ποιότητα της εργασίας αυτής και την παραδειγματική ικανότητα των Ελλήνων συντηρητών. Κορυφαίοι αρχαιολόγοι από όλο τον κόσμο προσκλήθηκαν ειδικά στην Αθήνα. Θα υποδεχθούμε με τη χαρά τα έργα απaráμιλλης αξίας και μεγαλοφυΐας που τόσο ταλαιπωρήθηκαν από την άδικη αρπαγή. Ο Robert Smicke γράφει: "Ταράχθηκα όταν είδα την καταστροφή που γινόταν με το γκρέμισμα των ανάγλυφων της ζωφόρου. Κάθε πέτρα καθώς έπεφτε έσειε το έδαφος με το ασήκωτο βάρος της και ο βαθύς υπόκωφος ήχος που έκανε έμοιαζε σαν αγωνιώδες, βογκητό του πληγωμένου πνεύματος του ναού."

Πρέπει να καταλάβετε τι σημαίνουν για εμάς τα μάρμαρα του Παρθενώνα. Είναι η υπερηφάνεια μας, είναι οι θυσίες μας. Είναι το ευγενέστερο σύμβολο τελειότητας. Είναι φόρος τιμής στη δημοκρατική φιλοσοφία. Είναι η ουσία της ελληνικότητας μας. Κρατήσατε αυτά τα γλυπτά για δύο σχεδόν αιώνες. Τα φροντίσατε όσο καλύτερα μπορούσατε, γεγονός για το οποίο και σας ευχαριστούμε. Όμως τώρα στο όνομα της δικαιοσύνης και της ηθικής, παρακαλώ, δώστε τα πίσω. Ειλικρινά πιστεύω ότι μια τέτοια χειρονομία εκ μέρους του Βρετανικού Μουσείου, θα τιμούσε για πάντα το όνομα του."

(διασκευή από το λόγο της Μ.Μερκούρη στο Oxford Union 9/4/2005)

Παρατηρήσεις

A. Να γράψετε την περίληψη του κειμένου σε 100-120 λέξεις

Επιμέλεια: Καραγιάννη Νεκταρία, Φιλολόγος
Αρωγή, Φροντιστήρια Μέσης Εκπαίδευσης

M: 25

B/1 "Πρέπει να καταλάβετε τι σημαίνουν για μας τα μάρμαρα του Παρθενώνα... ουσία της ελληνικότητας μας.

Να αναλύσετε την παραπάνω άποψη σε μία παράγραφο 80-100 λέξεων

M: 10

B/2 Να ανιχνεύσετε τους τρόπους πειθούς που υπάρχουν στο κείμενο και να εντοπίσετε τα σχετικά χωρία

M: 10

B/3 " αίτημα, εξαχρείωση, αχαλίνωτη, απαράμιλλο, αδαείς. Να γράψετε ένα συνώνυμο για κάθε μία από τις υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου.

M: 2,5

B/4 Να εντοπίσετε πέντε λέξεις του κειμένου που χρησιμοποιούνται με μεταφορική – συνυποδηλωτική σημασία.

M: 2,5

Γ/. Με αφορμή τη φράση του κειμένου " τα μουσεία, αποτελούν ζωτική κοινωνική και πολιτιστική ανάγκη και πρέπει να προστατεύονται" να συντάξετε ένα δοκίμιο 500-600 λέξεων απαντώντας στα εξής ερωτήματα: Α/ Γιατί δεν γνωρίζουμε τα μνημεία μας σήμερα στην Ελλάδα; Β/ Ποιους κινδύνους εγκυμονεί κάτι τέτοιο για τους νέους και πώς το σχολείο θα εμφυσήσει στους νέους μια βιωματική σχέση με τα αρχαία μνημεία και την ελληνική παράδοση;

Μονάδες :50